

Leardoelen

Troch de útlis en oefeningen yn dit katern:

...wit ik wannear't ik g, gg of ch brûke moat;
...kin ik regelmjittige tiidwurden op -e bûge;
...kin ik fertelle wat ik yn myn frije tiid doch en mei ien ôfprate;
...kin ik de Fryske wurden foar dagen, moannen en tiden fan it jier brûke en skriuwe.

Door de uitleg en oefeningen in dit katern:

...weet ik wanneer ik g, gg of ch moet gebruiken;
...kan ik regelmatige werkwoorden op -e vervoegen;
...kan ik vertellen wat ik in mijn vrije tijd doe en een afspraak met iemand maken;
...kan ik de Friese woorden voor dagen, maanden en seizoenen gebruiken en schrijven.

GOUD

TAALSKETS

G/CH/GG

KENING

DWERCH

Oan it begjin altyd G, oan 'e ein altyd CH!
(Utsûndering is de útgong -NG.)

GÛCHELJE

FÛGEL

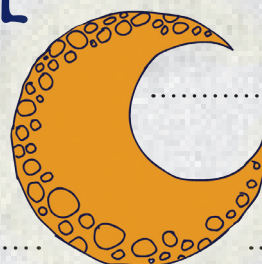

Yn 'e midden fan in wurd kinne beide.
Hat it Nederlânske wurd CH, dan hat it
Frysk dat ek.

KACHEL

Foar in S of T skriuwst altyd CH.

NACHT

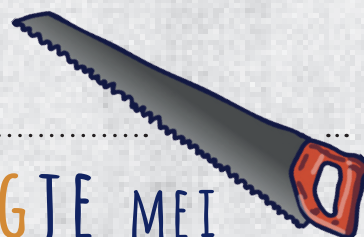
DEUGD

AGNOSTYSK

Foar in D, M of N skriuwst altyd G.

DOGMA

Tiidwurden einige op -GJE,
ferlytsingswurdsjes einige op -CHJE.

IK SEAGJE MEI
IN LYTS SEACHJE

BIGGEN

MIGGEN

Foar de útspraak kin GG brûkt wurde.

E
Sted is Edward Kobs

afûk

Opdracht 1 – Stavering **g/gg/ch**

Je hebt geleerd wanneer we in het Fries de **g** of **ch** gebruiken. Laten we ermee oefenen! Gebruik de poster van Taalskets of zoek het filmpje op. Zoek op YouTube naar 'Taalskets'.

a. Kies het juiste Friese woord

1. vraag fraach/fraag
2. varken baarg/baarch
3. gezellig gesellig/gesellich
4. brug brêge/brêche
5. nog noch/nog

Vertaal het woord naar het Nederlands

6. hage
7. gewoan
8. herberch
9. mooglik
10. belachlik

b. Vul in: **g, gg** of **ch**.

1. Mei in freon kinst laitsje, mar ek ____ ûle.
2. Ik ____ ean faak mei myn bêste freondinne nei de bioskoop.
3. Om by te kommen fan de film, do ____ e wy in bakje kofje nei de tiid.
4. Dêrnei meie wy graa ____ te shoppen yn 'e stêd.
5. Nei de tiid skriu ik in fersla ____ fan de film foar skoalle.
6. It is wol spitich dat ús dosint de fersla ____ en altyd sa let neisjoen hat.

Opdracht 2 - Folje de tekst oan

Folje de Fryske wurden yn, it Nederlânske wurd stiet tusken heakjes. Tink om de **g, gg, ch!**
Do meist Fryske brûke ast in wurd net witst.

Magna Frisia en kening Redbad

1. Lang lyn wennen der Friezen oan de kust fan de Noardsee, yn wat wy no 'Magna Frisia' neame; dat betsjut: '.....(Groot) Fryslân'.
2. It(gebiet) wie folle grutter as de provinsje Fryslân fan no.
3. It rûn fan it hjoeddeiske(België) oant Dútslân ta.
4. De Friezen hiene gjin grut leger, mar koene wol goed(vechten) om har lân te beskermjen.
5. In bekende Fryske kening wie Redbad. Hy wie om it jier 700 hinne de(machtigste) hearsker fan Fryslân.
6. De Franken woene dat de Friezen(christelijk) waarden.
7. Redbad hold fêst oan it âlde Fryske leauwen en woe syn eigen(goden) net samar opjaan.
8. Nei de dea fan Redbad waard de(macht) fan de Franken hieltyd grutter.
9. It keninkryk Fryslân ferdwûn(langzaamaan).
10. Hjoed-de-dei wurdt Redbad noch altyd sjoen as in wichtige(figuur) út de Fryske skiednis.

Regelmjittige tiidwurden op -e

Alle tiidwurden yn it Frysk binne te pleatsen yn twa kategoryen: regelmjittige tiidwurden, dy't einigje op **-e** of op **-je**, en ûnregelmjittige tiidwurden, lykas de seis tiidwurden op **-n**.

Regelmjittige tiidwurden hawwe in foardiel: se binne op deselde manier te bûgen. Wy kinne in rychje útgongen oanhâlde en sa in protte tiidwurden yn de goeie foarm sette.

Hjoed de regelmjittige tiidwurden op -e. Earst hawwe wy de **stam** fan it tiidwurd nedich. Om de stam te finen hellest de -e der efterwei. In foarbyld:

Fan it tiidwurd stappe is de stam **stapp**. Dy lêste p litte wy fuort, omdat dy gjin funksje mear hat. De útgong dy't oan de stam plakt wurdt, is altyd deselde. Foar de **notiid** is dat net dreech. Sa krije wy: ik **stap**, do **stapst**, hy **stapt**, wy **stappe** (wol wer mei dûbel p, fanwege de útspraak). En by fiele (stam: **fiel**): ik **fiel**, do **fielst**, hy **fielt** en wy **fiele**.

Mar dan de **doetiid** (de verleden tiid); By regelmjittige tiidwurden op -e jildt:

yn de **doetiid** komt der in útgong mei -t of -d nei de stam:

-t: ik stap**te**, do stap**test**, hy stap**te**, wy stap**ten**. Ik ha stap**t**.

-d: ik fiel**de**, do fiel**dest**, hy fiel**de**, wy fiel**den**. Ik ha fiel**d**.

(Sjochst wol: ik en hy/sy/it binne lyk! Dat is handich om te ûnthâlden!)

Stappe	Notiid	Doetiid	Mulwurd
ik	stap	stap te	ik ha stap t
do	stap st	stap test	
hy/sy/it	stap t	stap te	
wy/jim/sy/jo	stappe e	stap ten	

Fiele	Notiid	Doetiid	Mulwurd
ik	fiel	fiel de	ik ha fiel d
do	fiel st	fiel dest	
hy/sy/it	fiel t	fiel de	
wy/jim/sy/jo	fiele e	fiel den	

No kinste alle regelmjittige tiidwurden op -e bûge, troch boppesteande útgongen te brûken. Ast net hielendal wis bist oftst -te of -de brûke moatst yn de doetiid, tink dan oan

't fokschaap. Einiget de stam op **t, f, k, s, ch** of **p**? Dan komt der -te efter, lykas by stappe. Oars wurdt it -de, sa as by fiele.

Lees jij de uitleg liever in het Nederlands?

Alle werkwoorden in het Fries zijn te plaatsen in twee categorieën: regelmatige werkwoorden, die eindigen op **-e** of **-je**, en onregelmatige werkwoorden, zoals de zes werkwoorden op **-n**.

Regelmatige werkwoorden hebben een voordeel: ze zijn op dezelfde manier te vervoegen. We kunnen een rijtje uitgangen aanhouden en zo een hoop werkwoorden in de juiste vorm zetten.

Om de stam van een werkwoord te krijgen laten we de laatste e weg: *stap*, *fiel*.

De **groene** uitgangen maken er dan de juiste vorm van.

Maar dan de verleden tijd: nu moet je weten of er **-te** of **-de** achter komt. De **oranje** uitgangen maken er de juiste verleden-tijdvorm van. En natuurlijk het mulwurd, het voltooid deelwoord. Je ziet misschien wel: de vormen voor ik en hy/sy/it zijn gelijk! Dat is handig om te onthouden!

Om te weten of je de uitgangen met **t** of **d** gebruikt, kun je het ezelsbruggetje **'t fokschaap** gebruiken. Eindigt de stam op **t, f, k, s, ch** of **p**? Dan gebruik je **-t**. Anders wordt het **-d**.

Opdracht 3 – Tiidwurden 'stappe' en 'fiele'

a. Folje de goede foarm fan 'fiele' yn, yn de **notiid**.

En no mei 'stappe'.

1. Ik my goed.

5. Ik op de fyts.

2. Do dy lokkich.

6. Do troch it wetter.

3. Hy him siik.

7. Janneke op it hynder.

4. Wy ús sterk.

8. Dy minsken net troch.

b. Lês de sin goed en bepaal oft 'stappe' of 'fiele' deryn past.

Skriuw dan de goede foarm, yn de **doetiid** (of **mulwurd**):

1. Do neist de stoepe.

2. Hy him wurch nei skoaltiid.

3. De hynders moai troch it lân.

4. In ealjebij hat my stutsen, dat net lekker.

5. Ik bin fan 'e moarn op de fyts

6. Hy hat him in skoftsjie net goed

c. Skriuw in appke oan in freon. Dêryn ferwurkest:

- Begroeting en ôfskied

- Ynformaasje oer dysels oer watst dien hast en hoe'tst dy dêrby fieldest

- Twa fragen oan de oar mei de tiidwurden 'fiele' en 'stappe'

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hoe gie it? Folje it feedbackformulier earst foar dysels yn. Ruilje dan mei in klassegenoat.

	Neffens mysels	Neffens myn klasgenoat
Korrekte begroeting en ôfskied		
Ynformaasje oer dysels en hoe'tst dy dêrby fieldest		
Twa fragen oan de oar		
De tiidwurden 'fiele' en 'stappe' goed brûkt		
Top		
Tip		

Opdracht 4 - Folje de skema's yn

No meist oan de slach mei twa nije tiidwurden: pakke en draaie.

Dit binne ék regelmjittige tiidwurden op -e. Brûk watsto witst fan de útlis.

Faaks is it makliker om dit op gefoel yn te foljen.

Kontrolearje dan dyn antwurden oan de hân fan de teory.

a. Folje de skema's yn

Pakke	Notiid	Doetiid	Mulwurd
ik			ik ha
do			
hy/sy/it			
wy/jim/sy/jo			

Draaie	Notiid	Doetiid	Mulwurd
ik			ik ha
do			
hy/sy/it			
wy/jim/sy/jo			

b. Hoe soest dit ûnthâlde kinne? Betink in ezelsbrechje.

.....

.....

.....

.....

Opdracht 5 - Puzel, regelmjittige tiidwurden

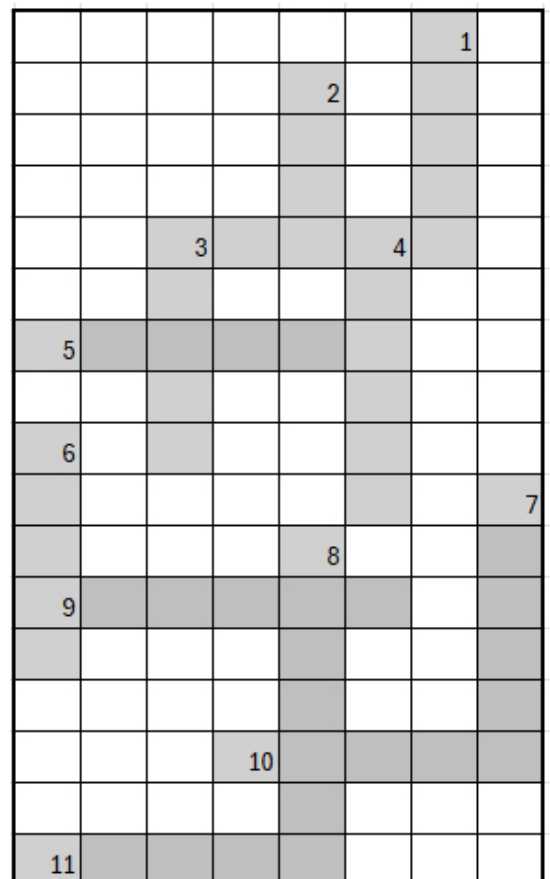
a. Witsto it Fryske wurd foar dizze regelmjittige tiidwurden? Besykje it ris yn te folgen.

1. Branden
2. Douchen
3. Delen
3. Rennen
4. Springen
5. Applaudisieren
6. Fietsen
7. Kleden
8. Sturen
9. Sporten
10. Keren
11. Roken

b. Brûk Frysker om op te sykjen watsto net ynfold hast. Tsjek ek fuort efkes dyn eigen antwurden, want yn guon gefallen binne der **synonimen** te finen. Dat wol sizze, dat der meardere antwurden mooglik binne. Pas dyn antwurden oan of folje yn watsto fynst.

c. No meist ûndersteande puzel ynfolje. Tink derom dat de puzel kloppet; dat betsjut soms efkes sykje tusken de synonymen om it goede te finen. *Lytse tip: wy sykje hieltyd regelmjittige tiidwurden op -e.*

- 1 - Branden (5)
- 2 - Douchen (4)
- 3 - (links nei rjochts) Delen (5)
- 3 - (boppe nei ûnder) Rennen (5)
- 4 - Springen (6)
- 5 - Applaudisieren (6)
- 6 - Fietsen (5)
- 7 - Kleden (6)
- 8 - Sturen (7)
- 9 - Sporten (6)
- 10 - Keren (5)
- 11 - Roken (bygl. in sigaar)

Tema 2: Freonen en Frije tiid

Klasse 1

freonskip	vriendschap
freon/freondin(ne)	vriend/vriendin
kunde	bekende
frije tiid	vrije tijd
ôfprate	afspreken
winkelje	winkelen
belje	bellen
laitsje	lachen
gûle	huilen
fertrouwe	vertrouwen
fuotbalje	voetballen
kuorbalje	korfballen
follybalje	volleyballen
keatse	kaatsen
fierljeppen	polsstokverspringen
swimme	zwemmen
turnje	turnen
dûnsje	dansen
reedride	schaatsen
sile	zeilen
damje	dammen
skake	schaken
puzelje	puzzelen
in spultsje dwaan	een spelletje doen
winne	winnen
wedstriid	wedstrijd
ferlieze	verliezen
lykspul	gelijkspel

Opdracht 6 - Wurdskat

a. Vul het Friese woord in:

1. - vriendin
2. - lachen
3. - wedstrijd
4. - voetballen
5. - dansen

Vul het Nederlandse woord in:

6. reedride -
7. freonskip -
8. gûle -
9. ôfprate -
10. lykspul -

b. Kies it goeie wurd en folje dat yn it **Frysk** yn.

Kies út: *verliezen, een spelletje doen, dammen, bellen, vrije tijd, vriend*

1. Yn myn mei ik graach in boek lêze of mei de hûn te kuierjen.
2. Dêrneist praat ik ek wol gauris ôf mei myn Simen.
3. Hy wennet allinne yn it bûtenlân, dus fideo..... wy meastentiids.
4. Wy prate dan oer wat we meimakke hawwe, mar meie ek graach
5. Wy, skake, puzelje of spylje in kaartspul. Dat kin allegear online.
6. Oft wy no winne of, beide hawwe wy altyd de measte wille.

c. Fertel it mar!

De feestkommisje fan dyn skoalle siket nije bestjoersleden! Om te sollisitearjen skriuwst in stikje oer dysels. Brûk eventueel de tekst fan ûnderdiel b as foarbyld - én fansels watst leard hast yn tema 1. Slút ôf mei wêrom'tst yn de kommisje wolst.

Hoe gie it? Folje it feedbackformulier earst foar dysels yn. Ruilje dan mei in klassegenoat.

	Neffens mysels	Neffens myn klasgenoat
Korrekte begroeting en ôfskied	 	
Ynformaasje oer dysels en watst graach dochst yn dyn frije tiid	 	
Dúdlik omskreaun wêrom'tst yn de kommisje wolst	 	
Top		
Tip		

Opdracht 7 – Sport en frije tiid

- a. Hokker sport heart by de bal? Kies út: fuotbalje, hockey, keatse, follybalje, kuorbalje.

.....

- b. Fan de fiif sporten hjirboppe binne der twa mei in oarspronklik Ingelske namme. Witsto hokker twa oft dat binne?

.....

Fan de twa sporten mei in Ingelske namme is der ien 'op syn Frysk' skreaun, mar de oare net. Faak mei it beide yn it Frysk: **cake** en **keek**, **training** en **trening**, **club** en **klup**...

Kinsto betinke hoe't it oare wurd 'op syn Frysk' skreaun wurdt?

Skriuw it sa'tst it seist. Sykje it ris op op Frysker!

.....

Wat fynsto moaier? Soesto leaver de Ingelske stavering (spelling) brûke, of just foar alle Ingelske wurden in Fryske ferzje betinke? Bepaat it mei dyn klasgenoat.

- c. Folje de goede wurden yn.

Set oer en kies út: *dansen, puzzelen, zeilen, zwemmen, winkelen, afspreken*

1. Ik appte myn freondinne: "Sille wy moarn wat ?"
2. Se sei: "Jawis! Ik ha in nije bikiny, sille wy ?"
3. Ik hâld wol fan wetter, mar dan sit ik leaver yn in boatsje; ik mei graach
4. Dus ik antwurde: "No, ik moat eins noch in nije broek hawwe. Ik tocht, wy kinne wol efkes !"
5. "My bêst!" sei se. "Der spilet ek in bandsje yn 'e stêd, dan kinne wy lekker op it plein!"
6. Ik waard gelyk wurch, mar bêst! Dan jûn noch mar efkes rêstich oan op myn keamer.

Sport en frije tiid

Klasse 1

Yn myn frije tiid mei ik graach ...

Ik ... graach mei myn freonen.

Ik hâld (net) fan ...

Wannear sille wy ...?

Kinsto ... miskien ... ?

Yn ... sille wy mei-inoar ...

Ik ha nocht oan ...

Ik doch oan ...

Ik sit op ...

Wy ... twa kear yn 'e wike.

Trije kear yn 'e wike gean ik te ...*

... ha ik in wedstriid.

Alle ... hawwe wy training.

Wy hawwe ferlern/wûn.

Ik kin net oer myn ferlies.

In mijn vrije tijd vind ik het leuk om...

Ik ... graag met mijn vrienden.

Ik hou (niet) van...

Wanneer zullen wij ...?

Kun jij ... misschien ...?

In ... gaan wij met elkaar ...

Ik heb zin om ...

Ik doe aan ...

Ik zit op ...

Wij ... twee keer per week.

Drie keer per week ga ik ...

... heb ik een wedstrijd.

Elke ... hebben we training.

We hebben verloren/gewonnen.

Ik kan niet tegen mijn verlies.

*** Tink derom:**

nei "te" kriget in tiidwurd altyd +n – ik gean te fytsen, te sporten, te swimmen... ensfh.

Opdracht 8 - Oefenje mei de Praatkaart

- a. Dyn dosint lêst alle sintsjes fan de Praatkaart foar. Harkje goed nei de útspraak. Kies no sels 6 sinnen en folje dy oan foar dysels. Kinst hjirby gebrûk meitsje fan de wurden by wurdskat, fan de opdrachten dy't jim hjirfoar al dien hawwe of fan Frysker.

Je docent leest alle zinnetjes van de Praatkaart voor. Luister goed naar de uitspraak. Kies nu zelf 6 zinnen en vul die aan voor jezelf. Je kunt hierbij gebruikmaken van de woorden bij woordenschat, van de opdrachten die je hiervoor al hebt gedaan of van Frysker.

Foarbyld: Ik doch oan **tennis**.

1

4

2

5

3

6

- b. Meitsje in twatal en fier ûndersteand petear tusken Bram en Lieke. Meitsje dêrby gebrûk fan de sinnen út de Praatkaart. Tink derom datst hiele sinnen brûkst. Brûk de oanwizingen hjirûnder, kinst it petear ek earst foar dysels oefenje.

Bram

wat / do / leuk / ?

leuk / ek / wol

sneon / Oerrock / sin oan / ?

ik sit op / dêrnei / ôfprate / ?

oere / sportfjild / ?

Lieke

frije tiid / festivals / graach

jawol / ik doch oan / wedstriid / sneon

goed / hoelet / wêr / ?

sin oan / oant dan / moai waar / !

Pas it petear no oan oan dyn eigen situaasje en fier sa'n selde soort petear.

Meitsje ek in ôfspraak mei elkoar.

Jou dysels nei ôfrin ien tip en ien top. (Tink oan útspraak, wurdskat, in soad stiltes, nije wurden leard, ensfh.)

Tip:

Top:

Dagen en datums

Klasse 1

earjuster	eergisteren
juster	gisteren
hjoed	vandaag
moarn	morgen / ochtend
oaremoarn	overmorgen
wykein	weekend
middei	middag
jûn	avond
dei/dagen	dag/dagen
moandei	maandag
tiisdei	dinsdag
woansdei	woensdag
tongersdei	donderdag
freed	vrijdag
sneon/saterdei	zaterdag
snein	zondag
wike/wiken	week/weken
moanne/moannen	maand/maanden
jannewaris	januari
febrewaris	februari
maart	maart
april	april
maaie	mei
juny	juni
july	juli
augustus	augustus
septimber	september
oktober	oktober
novimber	november
desimber	december
jier/jierren	jaar/jaren

Opdracht 9 - Klassikale opdracht

Tarieding

Skriuw dyn planning foar dizze wike op yn it Frysk, lykas op it foarbyld. Dat mei yn stekwurden, digitaal of op papier. As jim de planning klear hawwe, kinne jim yn twatallen oan de slach mei de opdracht.

Vorbereiding

Schrijf je planning voor deze week op in het Fries, zoals op het voorbeeld. Dat mag in steekwoorden, digitaal of op papier. Als jullie de planning klaar hebben, kunnen jullie in tweetallen aan de slag met de opdracht.

WYKPLANNING					
Moandei	Tiisdei	Woansdei	Tongersdei	Freed	Wykein
Skoalle	Skoalle	Skoalle	Sportdei!	Frij fan skoalle	Sneon om 20.00: Optreden yn Drachten
Pianospylje	Húswurk meitsje mei Femke	Oefenje foar sneon	Middeis nei de stêd mei Jelke en Marije		Snein: Miskien te swimmen mei Femke?
Húswurk meitsje	Ekstra repetysje!	Pianoles om 19.30	Repetysje	Lêze, film sjen, spultsje dwaan	

De opdracht

Dobbelje om de beurt mei in dobbelstien. (As jim dy net hawwe yn de klasse, brûk dan bygelyks in digitale opsje).

It sifer datst dobbele hast, bepaalt hokker dei oft it is (1 = moandei, 2 = tiisdei, ensfh.). Fertel dyn klasgenoat oer dy dei, mar ek oer juster en moarn (en earjuster en oaremoarn mei ek).

De opdracht

Dobbel om de beurt met een dobbelsteen (als jullie die niet hebben in de klas, gebruik dan bijvoorbeeld een digitale optie). Het cijfer dat je hebt gedubbeld, bepaalt welke dag het is (1 = maandag, 2 = dinsdag enz.). Vertel je klasgenoot over die dag, maar ook over gisteren en morgen (en eergisteren en overmorgen mag ook).

In foarbyld:

Gerrit goait in 6 en kiest derfoar om oer sneon te fertellen:

"Hjoed, sneon dus, ha ik in kuorbalwedstriid op 'e Jouwer. Fan 'e middei sille wy nei ús pake en beppe. Juster hie ik skoalle en ha ik ôfpraat mei Markus. Moarn ha ik neat. Ik mei dan graach lêze of searjes sjen mei myn sus."

Dêrnei goait syn buorman in 2 en fertelt oer tiisdei, mar ek oer moandei (juster) en woansdei (moarn).

Dobbeleest itselde sifer noch in kear? Goai dan opnij of betink alfêst watst nije wike dwaan silst op dy dei. ;)

Dobbel je hetzelfde cijfer nog een keer? Gooi dan opnieuw of bedenk alvast wat je volgende week gaat doen op die dag. ;)

1. Moandei
2. Tiisdei
3. Woansdei
4. Tongersdei
5. Freed
6. Sneon en snein (wykein)

→ **Help nedich mei de wurden en sinnen?** Pak de wurdlist en de praatkaart derby.

Opdracht 10 - Oefenje mei alles

Set de sinnen oer nei it Frysk.

1. Zullen wij maandag afspreken?

.....

2. Ik zit op dansen, dat heb ik op dinsdag.

.....

3. Wil jij woensdag met mij winkelen?

.....

4. Donderdag heb ik een wedstrijd.

.....

5. Wanneer zullen we bellen, vrijdag?

.....

6. In het weekend gaan we met elkaar zeilen.

.....

Opdracht 11 – Fryskeigen - De moannen fan it jier

- a. It Frysk hat fanâlds oare nammen foar de moannen fan it jier. Dy nammen joegen oan wat der dy moanne benammen barde. Kinsto betinke hokker moanne by hokker namme heart? Lês de beskriuwing en sykje de goede moanne derby.

Het Fries heeft vanouds andere namen voor de maanden van het jaar. Die namen gaven aan wat er die maand vooral gebeurde. Kun je bedenken welke maand bij welke naam hoort? Lees de beschrijving en zoek de goede maand erbij.

Jannewaris

Febrewaris

Maart

April

Maaie

Juny

July

Augustus

Septimber

Oktober

Novimber

Desimber

De **simmermoanne** is de moanne dêr't de simmer yn begjint.

(De maand waarin de zomer begint):

De **foarmoanne** is de earste moanne fan it jier.

(De eerste maand van het jaar):

Yn de **hjerstmoanne** begjint de hjerst, it neijier.

(De maand waarin de herfst, het najaar begint):

De **wintermoanne** is de moanne dat de winter begjint.

(De maand waarin de winter begint):

Faak waard der in baarch slachte foar de winter, yn de **slachtmoanne**.

(De maand waarin een varken geslacht werd voor de winter):

It hea waard binnenhelle yn de **heamoanne**.

(De maand waarin het hooi binnengehaald werd):

It nôt waard rispe yn de **rispmoanne**.

(De maand waarin het graan geoogst werd):

Yn de **foarjiersmoanne** begjint de maitiid en wurdt it wer waarmer.

(De maand waarin het voorjaar begint en het weer warmer wordt):

De moanne dat it teit en alles wiet en drekkich wurdt is de **sellemoanne**.

(De maand waarin de dooi inzet en alles nat en modderig wordt):

Yn de **gersmoanne** wurdt it gers wer grien en groeit it hurd.

(De maand waarin het gras weer groen wordt en gaat groeien):

De moanne dat alles bloeit hjit de **blommemoanne**.

(De maand waarin alles beginnen te bloeien):

De **wynmoanne** is fan de druverisping en it wynmeitsjen.

(De maand van de druivenoogst en het wijnmaken):

b. Yn watfoar moanne fiersto dyn jierdei? Neam de twa nammen fan dy moanne.

.....
.....

Opdracht 12 – Gedicht

- a. Meitsje it gedicht ôf troch de Fryske wurden yn te foljen. Kies út: **zondag, gevaar, vader, jou, tachtig, wij, hebt, jouw, volleybal, grappig**. Set de wurden sels oer.

Kontakt

len meter, minimaal, do sitst op	In baantsje by de supermerk, meastal op sneon en
Hast ek in broer, in en mem, safolle wit ik al.	Mar hoe fytst de sinne yn? Hoe rinsto yn 'e rein?
Datst blauwe eagen, stiet fêst, datst bist, is wier.	Bist sa tichtby, ik praat mei, ha ús telefoan.
Mar hoe aaist in hûn, hoe drinkst dyn tee, hoe fielt en rûkt hier?	Mar hoe'tst myn hân pakst by, Dat wit ik net... gewoan.

Jurjen van der Meer

- b. Bepaat yn twatallen wêr't it gedicht oer giet. Tsjin wa praat de ik-persoan?
Wat wol hy/sy sizze mei dit gedicht?
- c. Oerlis mei dyn klasgenoat wat in oare titel wêze kinne soe foar dit gedicht. Dat hoecht net
perfoarst ien wurd te wêzen, mar dat mei wol.
Skriuw de nije titel hjirûnder op en lis ek út wêrom't jim dêrfoar keazen hawwe.
Brûk eventueel Frysker as dat helpt.

.....

.....